

Jaarplan Q4 2023-2024 Energie Diensten Centrum

EDC in het kort

Samenwerken aan het verduurzamen van woningen

De verduurzaming van de woningvoorraad vraagt een grote inspanning van gemeenten. Niet alleen om alle doelgroepen te voorzien van de juiste kennis en handelingsperspectief, maar ook om regelingen en subsidies vorm te geven, kwetsbare groepen te ondersteunen en de voortgang van de transitie te monitoren. Deze uitdaging geldt voor iedere gemeente. Hoewel er altijd sprake is van maatwerk, zijn veel oplossingen en aanpakken voor deze opgave eenvoudig te kopiëren van de ene naar de andere gemeente. Ook kunnen gemeenten door samen te werken kennis en kunde verbinden en de last verdelen. Dat bespaart mankracht en geld. Zo kan met een vergelijkbare of lagere investering een beter resultaat worden bereikt. Daarom bundelen de provincie en 16 Utrechtse gemeenten hun krachten in een Energie Diensten Centrum (EDC).

Eén loket voor alle informatie

Het Energie Diensten Centrum biedt een online loket waar deelnemende gemeenten kennis, ervaring, data, tools en middelen kunnen delen. Denk aan succesvolle aanpakken, geleerde lessen, rapporten, communicatiemiddelen.

Gezamenlijk inkopen

Het Energie Diensten Centrum kan ook optreden als tussenpersoon bij gezamenlijke inkoop, subsidieaanvragen en het afsluiten van contracten met marktpartijen. Bijvoorbeeld met marktpartijen die een lokale aanpak kunnen uitvoeren of die medewerkers kunnen leveren om gemeenten te ondersteunen. Ook het gezamenlijk inkopen van data, tools en (ICT)systemen behoort tot de mogelijkheden.

Ingroeimodel

Om snel te kunnen starten met de samenwerking is gekozen voor een ingroeimodel. We starten met een aantal concrete projecten die kansen bieden voor samenwerking. Tijdens de uitvoering wordt dan duidelijk welke behoefte er bestaat aan projectmanagement en ondersteuning. Dan wordt ook bepaald welke rechtsvorm het EDC zal krijgen. De provincie Utrecht stelt nu al een projectleider en projectmedewerker beschikbaar en coördinatiecapaciteit op de verschillende samenwerkingskansen.

Kosten

Het komende jaar zijn er voor gemeenten geen kosten verbonden aan het EDC behalve de uitvoeringskosten die voortvloeien uit de samenwerkingskansen. Als de samenwerking structureel wordt, zal elke gemeente een eerlijke bijdrage moeten leveren, bijvoorbeeld op basis van het inwonertal.

Inleiding

Het jaarplan van Q4 2023 tot en met 2024 voor het Regionaal Energie Dienstencentrum (EDC) komt voort uit een gezamenlijk initiatief van 16¹ Utrechtse gemeenten in samenwerking met de provincie Utrecht. Dit plan bouwt voort op het in juni bestuurlijk besproken conceptplan van het EDC (zie bijlage 4). Het EDC heeft als primair doel het optimaliseren van gemeentelijke aanpakken voor het verduurzamen van woningen het verduurzamingsproces van woningen in het kader van de doelstellingen voor 2050. De focus ligt op particuliere (koop)woningen. De provincie Utrecht en de betrokken gemeenten werken nauw samen om het fundament van het EDC in de praktijk te leggen. Dit betekent dat zij samen concrete samenwerkingskansen identificeren en benutten, en tegelijkertijd bouwen aan een infrastructuur ter ondersteuning van de verduurzamingsopgave van gemeenten. Op verzoek van de deelnemende gemeenten neemt de provincie Utrecht een regierol in de totstandkoming van het EDC. Het voorliggend jaarplan start met een beschrijving van de doelen en prioriteiten voor het komende jaar. Daarna volgt een beschrijving van concrete samenwerkingsprojecten waar gemeenten in wisselende samenstellingen aan werken samen met de provincie. Het jaarplan sluit af met een toelichting op verschillende onderdelen van de te bouwen 'infrastructuur' zoals de governance, communicatie en rapportage, budget, mijlpalen en planning.

Doelen en Prioriteiten

De hoofddoelen en prioriteiten voor het komend jaar zijn als volgt:

1. **Waarde toevoegen door samenwerkingsprojecten te starten:** Het hoofddoel is om waarde toe te voegen aan projecten door de samenwerking te verbeteren en synergievoordelen in aanpak en uitvoering nog meer op te zoeken. In dit eerste jaar bijvoorbeeld door de gezamenlijke aanvraag van een Europese (Elena)subsidie en het uitzetten van gezamenlijke onderzoeken en adviestrajecten. Naast een financiële besparing voor gemeenten draagt dit bij aan een breder gedeeld beeld van de grootte van de opgaven en van succesvolle aanpakken. Dit als opmaat tot het opzetten van een effectieve regionale infrastructuur, zie punt 2.
2. **Borgen van gerealiseerde output, kennis, lessen, tools en data:** Het is van essentieel belang om de gebruikte tools, output en kennis die voortkomt uit de samenwerkingsprojecten te borgen in een toegankelijke infrastructuur voor de deelnemende overheden. Dit helpt om geleerde lessen en best practices te behouden en te delen, en waardevolle tools en data beschikbaar te houden voor toekomstig gebruik. Daarnaast is het nodig voor verantwoording richting subsidieverstrekkingen zoals het Rijk en Europa. Deze prioriteit draagt bij aan de bredere doelstelling van het EDC om een duurzaam kennis- en informatiesysteem te creëren dat de voortdurende ontwikkeling en groei van duurzaamheidsinspanningen van gemeenten ondersteunt.
3. **Implementatie van governance voor de lange termijn:** Het opzetten van een robuust en effectief bestuurlijk en ambtelijk raamwerk (governance) is essentieel voor het waarborgen van een duurzame samenwerking in het EDC. Hierbij gaat het o.a. om het vastleggen van verantwoordelijkheden, besluitvormingsprocessen en communicatiestructuren binnen de samenwerking.

¹ Inmiddels is er vanuit 22 verschillende gemeenten aangegeven interesse te hebben in EDC en/of samenwerkingsproject of te willen bijdragen aan de ontwikkeling; Amersfoort, Baarn, Bunnik. De Bilt, de Ronde Venen, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Soest, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, Zeist.

4. **Identificatie en borging van budget voor de lange termijn:** Binnen dit jaarplan financiert Provincie Utrecht de coördinatie kosten. Om de continuïteit van het te waarborgen, is het essentieel om voldoende financiële middelen op de lange termijn te identificeren en te borgen. Dit omvat het beoordelen van financieringsmogelijkheden, het vaststellen van de budgettoewijzing (bijdragen van deelnemende overheden) en het creëren van financiële stabiliteit voor de komende jaren. Deze prioriteit sluit aan bij de bredere doelstelling van het EDC om ervoor te zorgen dat het EDC veerkrachtig blijft en de benodigde middelen heeft om succesvol te opereren en duurzame impact te realiseren.

Projectorganisatie

De te vormen projectorganisatie biedt een structuur voor effectieve besluitvorming, coördinatie en uitvoering van activiteiten binnen de samenwerking. Het is belangrijk dat de organisatiestructuur flexibel genoeg is om te reageren op veranderende omstandigheden en behoeften gedurende het project. De verwachting is dat de bezetting (afhankelijk van het aantal samenwerkingsprojecten) dit jaar groeit naar ongeveer 5 FTE. De kosten voor de ontwikkeling worden gedragen door provincie Utrecht. Voor het eventuele vervolg (na 2024) zal ook een structurele bijdrage van gemeenten gevraagd worden.

Projectteam:

- Bestaat uit een projectmanager, projectmedewerker/-secretaris en coördinatoren van de samenwerkingsprojecten. Mogelijk aangevuld met rollen t.b.v. de ontwikkeling van het EDC (zoals o.g.v. data, communicatie en financiën).
- Wordt bemenst door (ingehuurde) medewerkers en experts. Voornamelijk van de provincie, maar mogelijk ook extern.
- Is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de specifieke taken en activiteiten die nodig zijn om de doelstellingen van het EDC te bereiken, zoals het ontwikkelen en coördineren van de samenwerkingsprojecten, het opzetten van financieringsmechanismen (fondsenwerving) en het coördineren van communicatie-inspanningen.
- Geeft vorm aan de doelstelling om duurzaam kennis te delen en uit te wisselen zodat de voortdurende ontwikkeling en groei van duurzaamheidsinspanningen van gemeenten wordt ondersteund. Dit is toegankelijk voor alle Utrechtse gemeenten.

Projectmanager:

- Medewerker van provincie Utrecht
- Verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken rondom de ontwikkeling van het EDC;
- Coördineert en beheert de verschillende aspecten van het project, waaronder planning, uitvoering, budgettering en verantwoording.

Samenwerkingsprojecten

In het komende jaar wil het EDC aan de slag met 9 samenwerkingsprojecten:

1. Lokale aanpak Isolatie (NIP) & ELENA – reeds gestart
2. Doe-het-zelf isolatieaanpak (NIP tranche 2)
3. Verduurzamen particuliere verhuur – gaat starten
4. Subsidie procesondersteuning opschaling renovatieprojecten (SPOR)
5. Maatschappelijke ESCo – reeds gestart
6. Data – reeds gestart
7. Opstellen strategische aanpak energie besparen gebouwde omgeving – gaat starten
8. VvE loket voor gemeenten in de provincie Utrecht
9. Door ontwikkelen Jouw Huis Slimmer tot voorportaal EDC - gaat starten

Gemeenten bepalen zelf aan welke van deze samenwerkingskansen zij meedoen. De resultaten en lessen uit de 9 projecten komen ter beschikking van alle deelnemende gemeenten

Hieronder zijn de verschillende samenwerkingsprojecten kort beschreven. Voor een uitgebreidere toelichting zie bijlage 1: Samenwerkingsprojecten bij Jaarplan EDC 2023 – 2024.

1. Lokale Aanpak Isolatie (NIP) & ELENA	
Doel:	Gezamenlijk door ontwikkelen en lokaal uitvoeren van de Lokale Aanpak Isolatie in gemeenten.
Betrokken partijen:	Deelnemende gemeenten en hun lokale partners, intermediair, programma verbouwstromen en provincie Utrecht (EDC).
Activiteiten:	<p>Gezamenlijk door ontwikkelen en lokaal uitvoeren van een Lokale Aanpak Isolatie in koopwoningen, waarbij synergie wordt gezocht in aanpak en uitvoering. Zoals gezamenlijke aanbesteding aan een intermediair die uitvoerende (isolatie)bedrijven betreft en aanstuurt.</p> <p>Gezamenlijk aanvragen van ELENA-subsidie (optioneel)</p> <p>Inzet vanuit Provincie Utrecht: projectcoördinator, data regisseur en kwaliteitsregisseur (leren en verbinden)</p>
Verwachte resultaten:	<p>Effectievere aanpak van verduurzaming van woningen, door delen van kennis en geleerde lessen.</p> <p>Sterkere positie in aanbesteding aan intermediair en uitvoerende (isolatie)bedrijven.</p> <p>Makkelijker aantrekken van mensen, door delen van capaciteit.</p> <p>Met ELENA-subsidie kan gedurende drie jaar 90% van de bijkomende kosten van een Lokale Aanpak Isolatie betaald worden. Zodat een groter deel van de SPUK Lokale Aanpak Isolatie besteed kan worden aan daadwerkelijke isolatiemaatregelen.</p>
Tijdslijn:	<p>Augustus 2023: Start samenwerkingsproject</p> <p>September 2023: Start aanbesteding aan intermediair</p> <p>2024 t/m 2026: Uitvoering Lokale Aanpak Isolatie</p>

2. Doe-het-zelf isolatieaanpak (NIP tranche 2)	
Doel:	Ontwikkelen van een Doe-het-zelf isolatieaanpak voor Utrechtse gemeenten, gericht op het verduurzamen van koopwoningen door eigenaar-bewoners. Er wordt synergie gezocht in aanpak en uitvoering.
Betrokken partijen:	Deelnemende gemeenten en hun lokale partners, (lokale) bouwmarkten, provincie Utrecht en eventuele intermediairs.
Activiteiten:	<p>Onder regie van een projectleider van het EDC worden o.a de volgende activiteiten uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ontwerpen aanpak Ontwerpen aanbestedingsprocedure Communicatiemiddelen maken Inrichten website en aanmeldportaal in samenwerking met lokale energieloketten

	Inzet vanuit Provincie Utrecht: projectcoördinator, data regisseur en kwaliteitsregisseur (leren en verbinden)
Verwachte resultaten:	<p>Iedere gemeente voert zelf haar Doe-het-zelf isolatieaanpak uit. Gemeenten leren van en met elkaar.</p> <p>Besparing op capaciteit en kosten, door samen op te trekken en inzet van projectleider EDC.</p> <p>Gemeenten dragen bij aan en maken gebruik van de systemen, tools, methoden en contacten van het in oprichting zijnde EDC. Andere gemeenten kunnen hier weer gebruik van maken.</p> <p>Bijdragen aan het zekerstellen van de investeringsverplichtingen die nodig zijn voor ELENA-subsidie (zie Samenwerkingsproject Lokale Aanpak Isolatie & ELENA).</p>
Tijdslijn:	<p>Oktober 2023: Startbijeenkomst geïnteresseerde gemeenten</p> <p>Q4 2023: Uitwerken Doe-het-zelf isolatieaanpakken</p> <p>2024 t/m 2026: uitvoering</p>

3. Verduurzamen particuliere verhuur	
Doel:	Inrichten van een energieloket voor particuliere woningverhuurders, dat hen informeert en adviseert over het verduurzamen van hun woningen.
Betrokken partijen:	Deelnemende gemeenten, een te selecteren energieloket en provincie Utrecht (EDC).
Activiteiten:	<p>Onder regie van een projectleider van het EDC worden de volgende activiteiten uitgevoerd:</p> <p>Opdrachtverstrekking aan intermediair voor het inrichten van een energieloket</p> <p>Inrichten energieloket voor particuliere woningverhuurders door intermediair.</p> <p>Opstellen van een brief door een communicatieadviseur, waarin de diensten van het energieloket aangeboden worden aan particuliere woningverhuurders.</p> <p>Versturen van de brief naar particuliere woningverhuurders in de deelnemende gemeenten (en coördinatie opvolgende informatiecampagne)</p> <p>Monitoren en evalueren van de resultaten van het energieloket en project.</p>
Verwachte resultaten:	<p>Energieloket voor particuliere woningverhuurders -> creëren van handelingsperspectief.</p> <p>In het eerste jaar maken per kwartaal tenminste vijftig particuliere woningverhuurders gebruik van de diensten van het energieloket.</p>

	<p>In het eerste jaar ontvangt het energieloket tenminste tachtig relevante vragen.</p> <p>Tenminste 10% van de bezoekers geeft positieve feedback op de diensten van het energieloket.</p>
Tijdslijn:	<p>Q3 2023: Opdrachtverstrekking aan een intermediair Inrichten energieloket door intermediair Brieven naar particuliere verhuurders Q3 2023 t/m Q4 2024: Uitvoering</p>

4 Subsidie procesondersteuning opschaling renovatieprojecten (SPOR)	
Doel:	<p>Stimuleren vraagbundeling particuliere woningeigenaren met eenzelfde soort woning</p> <p>Stimuleren gebruikmaking van landelijke “Subsidieregeling Procesondersteuning voor Opschaling Renovatieprojecten (SPOR)”.</p> <p>Procesondersteuning bieden (door inzet van SPOR-middelen) bij het bundelen van vraag naar en uitvoering van woningverduurzaming naar het niveau van de Standaard. Zodat voldaan wordt aan de voorwaarden voor de SPOR.</p> <p>Faciliteren van het tot stand komen van effectieve en efficiënte bouwstromen, die aansluiten bij de behoefte van eigenaren en hun woningen in onze regio.</p>
Betrokken partijen:	<p>Deelnemende gemeenten, hun lokale initiatieven en andere partners, uitvoerende bouwpartijen, procesondersteuners(pool) en gezamenlijk projectleider EDC.</p>
Activiteiten:	<p>Een gezamenlijke projectleider (EDC) stimuleert de totstandkoming van projecten, werft procesondersteuners en ondersteunt bij het opstellen van subsidieaanvragen SPOR.</p> <p>Communicatiecampagne ontwikkelen voor gemeenten/ lokale initiatieven/partners om deelnemende woningeigenaren te werven. (Indien van toepassing).</p> <p>Over gemeentegrenzen heen werven en bundelen van woningeigenaren met woningen uit hetzelfde woningcontingent.</p> <p>Een of meer ervaren procesondersteuner(s) ondersteunen de projecten.</p> <p>Met mogelijke uitvoerende bouwpartijen verkennen waar (ook ná SPOR) regionale bundeling van vragen aan moet voldoen, om effectieve en efficiënte bouwstromen te organiseren.</p>
Verwachte resultaten:	<p>Gemeentegrensoverschrijdende samenwerking op woningcontingenten.</p> <p>Gezamenlijke flexpool van procesondersteuners.</p>

	<p>Pragmatische werkwijze om met uitvoerende bouwpartijen de aansluiting tussen vraagbundeling en aanbod tot stand te brengen.</p> <p>Bijdragen aan het zekerstellen van de investeringsverplichtingen die nodig zijn voor ELENA-subsidie (zie Samenwerkingsproject Lokale Aanpak Isolatie & ELENA).</p>
Tijdslijn (afhankelijk van gepubliceerde regeling):	<p>September/oktober 2023: Startbijeenkomst met geïnteresseerde gemeenten Werven procesondersteuners</p> <p>Oktober 2023: Indienen aanvragen</p> <p>Q4 2023: Bijeenkomst marktpartijen</p> <p>2024 – 2026: Uitvoering projecten</p>

5. Maatschappelijke ESCo

Doel:	Uitwerken van een of twee businessplannen voor een Maatschappelijke Energy Service Company (ESCo), op basis waarvan de betreffende gemeenten kunnen besluiten over de oprichting van een Maatschappelijke ESCo.
Betrokken partijen:	De gemeenten Zeist, Bunnik, Houten, Woerden, Utrechtse Heuvelrug en De Bilt, provincie Utrecht
Activiteiten:	Uitwerken van een of twee businessplannen voor een Maatschappelijke ESCo
Verwachte resultaten:	Een of twee businessplannen, op basis waarvan de betreffende gemeenten kunnen besluiten over de oprichting van een Maatschappelijke ESCo.
Tijdslijn:	<p>Q3 2023: Afronden onderzoek businesscase</p> <p>Q4 2023: Afronden onderzoek governance structuur en financial close</p> <p>Q1 2024: Besluit over oprichting een of twee Maatschappelijke ESCo's</p> <p>Q1 en Q2 2024: Start uitvoering in een of twee gemeenten</p> <p>Q4 2024: Evaluatie eerste resultaten</p>

6:

Data	
Doel:	<p>Gezamenlijk de verantwoordelijkheid nemen voor het verzamelen, delen en actueel houden van relevante data.</p> <p>Vergroten van de analysemogelijkheden</p>
Betrokken partijen:	Gemeenten, provincie en EDC
Activiteiten:	<p>Samenwerken bij het identificeren van databehoeften rond planvorming, uitvoering, monitoring en sturing onder regie van een gezamenlijke projectleider (EDC).</p> <p>Uitwerken hoe de bestaande tools hiervoor ingezet kunnen worden.</p> <p>Goede afspraken maken over delen en toeleveren van data door (ingehuurde) private partijen. [Template is al beschikbaar].</p>

	<p>Uitzetten van zoekvragen rondom AVG.</p> <p>Vragen gezamenlijk oppakken.</p> <p>Haalbaarheidsonderzoek naar de ontwikkeling van een publiek datawarehouse.</p> <p>Beantwoorden van datavragen van gemeenten door aanspreekpunt.</p>
Verwachte resultaten:	<p>Gemeenten en provincie krijgen beter en actueler inzicht in de status van verduurzaming en de effectiviteit van aanpakken.</p> <p>Met dit inzicht kunnen gemeenten en provincie beter geïnformeerde beslissingen nemen, én meer doelgerichte en succesvolle verduurzamingsinitiatieven ontwikkelen.</p>
Tijdslijn:	<p>Q3 2023: Inventarisatie samenwerkingskansen Data</p> <p>September-Oktober 2023:</p> <p>Uitwerken Dashboard mogelijkheden</p> <p>AVG vragen</p> <p>Datasets RVO check</p>

7. Opstellen strategische aanpak energie besparen gebouwde omgeving	
Doel:	Gemeenten stellen onder begeleiding van een adviesbureau een strategische aanpak energie besparen in de gebouwde omgeving op.
Betrokken partijen:	Tenminste vijf deelnemende gemeenten, extern bureau en projectleider vanuit U10
Activiteiten:	<p>Opstellen gezamenlijke uitvraag bij een bureau t.b.v. de trajectbegeleiding.</p> <p>Een extern bureau begeleidt een gezamenlijk traject voor de deelnemende gemeenten, bestaande uit circa tien dagdelen waarin alle aspecten uit de op te stellen strategie gezamenlijk worden behandeld.</p> <p>Iedere deelnemende gemeente is zelf verantwoordelijk voor het schrijven van de eigen strategie voor energie besparen in de gebouwde omgeving.</p> <p>Daarnaast is per gemeente circa twaalf uur individuele begeleiding door het externe bureau beschikbaar. Elke gemeente maakt individuele afspraken over de inzet van deze uren met het bureau.</p>
Verwachte resultaten:	<p>Een strategische aanpak energie besparen in de gebouwde omgeving bestaat uit een samenhangend pakket van instrumenten en acties die een gemeente bij specifieke doelgroepen (en eventueel in specifieke gebieden) wil inzetten t.b.v. de isolatieopgave. De strategie is goed onderbouwd en sluit logisch aan bij de gemeentelijke ambities op energie besparen.</p> <p>De strategische aanpak geeft een gemeente heldere handvatten om middelen voor energie besparen gericht in te zetten. Bijvoorbeeld wanneer middelen vanuit het Rijk beschikbaar komen.</p>

	Ook biedt een strategische aanpak een basis voor de ontwikkeling van nieuwe instrumenten en diensten, die eventueel ook regiobreed, vanuit het EDC opgepakt kunnen worden.
Tijdslijn:	Q3 2023: Go/no go moment en uitvraag aan extern(e) bureau(s) Q4 2023 – Q1 2024: Opstellen lokale strategie energie besparen Q2 2024: Lokale besluitvorming

8. VvE loket voor gemeenten in de provincie Utrecht	
Doel:	De verduurzaming van VvE's versnellen, door VvE's te ondersteunen vanuit een VvE loket
Betrokken partijen:	Gemeenten, DVvE en provincie Utrecht
Activiteiten:	<p>Informereren, enthousiasmeren en ondersteunen van VvE's in het bewandelen van de juiste route naar verduurzaming van hun (appartementen)complex.</p> <p>Intakes met VvE's uitvoeren. Op basis van deze 'triage' worden VvE's ondersteund, zodat ze in staat zijn de juiste vraag aan marktpartijen en adviseurs te stellen.</p> <p>Beschikbaar stellen formats en templates, waarmee VvE's een kwalitatief goed en vergelijkbaar advies voor verduurzaming kunnen uitvragen.</p> <p>Contact onderhouden met uitvoerende partijen, zodat voldoende uitvoeringscapaciteit geborgd wordt.</p>
Verwachte resultaten:	<p>Verduurzaming in lijn met 2050 ambitie</p> <p>Ondersteuning voor alle VvE's: groot, klein, complex en eenvoudig</p> <p>Centrale aanpak – niet het wiel opnieuw uitvinden.</p> <p>Beperkte capaciteit nodig van gemeenten en mogelijkheid aan te sluiten bij bestaande ondersteuningsstructuren.</p>
Tijdslijn:	<p>Q3 2023: Inventarisatie samenwerkingskansen</p> <p>Q4 2023: Startbijeenkomst geïnteresseerde gemeenten en uitwerken VvE aanpak</p> <p>Q1 2024: Start uitvoering</p>

9. Door ontwikkelen Jouw Huis Slimmer tot voorportaal EDC	
Doel:	Een breed aanbod aan diensten aan voorportaal Jouw Huis Slimmer koppelen, doordat het EDC als backbone van Jouw Huis Slimmer fungeert. Jouw Huis Slimmer kan op termijn integraal onderdeel uitmaken van het EDC.
Betrokken partijen:	Jouw Huis Slimmer, gemeenten, provincie Utrecht (EDC)
Activiteiten:	<p>Doorontwikkelen van voorportaal Jouw Huis Slimmer</p> <p>Ontsluiten van de diensten van het EDC via Jouw Huis Slimmer</p> <p>Beschikbaar maken van Jouw Huis Slimmer voor alle Utrechtse gemeenten</p>

Verwachte resultaten:	Eén voorportaal voor energiebesparing bij huiseigenaren Efficiëntie en kostenbesparing door samen te werken
Tijdlijn:	Gestart: Doorontwikkelen Jouw Huis Slimmer Start Q3 2023: Ontsluiten diensten EDC via Jouw Huis Slimmer Ophalen commitment gemeenten voor vernieuwde samenwerking

Governance

In de notitie Verkenning rechtsvorm Energiedienstencentrum van afgelopen mei zijn de wensen besproken rondom het oprichten van een Energiedienstencentrum (EDC) en zijn verschillende rechtsvormen verkend die bij deze wensen zouden kunnen aansluiten. In verdere gesprekken hierover is gebleken dat op termijn een gemeenschappelijke regeling met rechtspersoonlijkheid de voorkeur heeft, bijvoorbeeld een bedrijfsvoeringsorganisatie. Hierbij is rekening gehouden met o.a. de volgende wensen².

Rondom bevoegdheden:

- Het EDC richt zich op uitvoering en zal geen zelfstandig beleid maken. Er zullen geen beleidsmatige of regelgevende bevoegdheden worden overgedragen.
- Het EDC kan binnen de eigen begroting geld uitgeven en kan beslissingen nemen die nodig zijn voor het uitvoeren van de afgesproken taken.

Rondom samenwerking:

- De betrokken overheden hebben gezamenlijke zeggenschap over het EDC.
- Vanuit de verschillende overheden zullen bestuurders betrokken blijven bij de sturing van het EDC. Zij zullen hiervoor enkele keren per jaar samenkomen.
- De betrokken overheden gaan de samenwerking aan voor lange termijn.
- Alle betrokken overheden brengen geld in.
- De afzonderlijke overheden hebben de ruimte om te kiezen welke diensten van het EDC zij wel en niet gebruiken en hun financiële bijdrage is hiervan (deels) afhankelijk

Het opzetten van een gemeenschappelijke regeling is echter een aanzienlijke stap waarvoor het nu nog te vroeg is. In de periode 2023-2024 verkennen we bovendien verder in hoeverre samengaan/-werking met ODRU/RUD hierin wenselijk is, hiervoor zijn de eerste gesprekken gevoerd. Het is opportuun om eerst op een laagdrempelige manier te starten met de samenwerking en gedurende dit traject te leren hoe het EDC structureel vorm kan krijgen. Dit kan zoals beschreven door te beginnen met samenwerken op basis van een samenwerkingsovereenkomst in kansrijke projecten. Wanneer deze samenwerking bevalt, kan er na verloop van tijd gekozen worden voor een meer bestendige rechtsvorm om de infrastructuur voor de verduurzamingsopgave structureel te borgen. De ervaringen van de eerste samenwerkingsperiode kunnen gebruikt worden bij het vormgeven van de regeling of bij het maken van een keuze voor een andere vorm van verdere samenwerking. In het document '**Startnotitie Samenwerkingsovereenkomst Energie Diensten Centrum**'³ (bijlage 3) worden zaken beschreven die belangrijk zijn om op te nemen in een dergelijke samenwerkingsovereenkomst.

² Zie verder bijlage 3: Startnotitie Samenwerkingsovereenkomst Energie Diensten Centrum

³ De notitie Verkenning rechtsvorm Energiedienstencentrum is opgenomen in de Startnotitie Samenwerkingsovereenkomst Energie Diensten Centrum en is toegevoegd als bijlage.

Mijlpalen governance jaarplan Q3 2023- 2024

- Governance structuur voor vervolg (na positieve evaluatie) vaststellen
 - O.a. mogelijkheden samenwerking ODRU/RUD onderzoeken
- Financierings-/ bekostigingsmodel EDC
- Deelnemende gemeenten
- Dienstverlening EDC

Overlegstructuur

Per samenwerkingsproject wordt gedefinieerd welke besluiten op welke niveaus worden genomen en hoe vaak partijen bij elkaar komen (bijv. bestuurlijke en ambtelijke vergaderingen).

Over de ontwikkeling van het EDC zal maandelijks ambtelijk overleg plaatsvinden. En tweemaal per jaar bestuurlijk overleg. In de ontwikkeling en als onderdeel van dit jaarplan zal er driemaal overleg zijn. Hierna wordt naar synergie gezocht in de strategische overlegtafels, zie hieronder.

Relatie met overige regionale structuren

In het [Klimaatakkoord](#) (2019) is afgesproken dat gemeenten een [regierol](#) vervullen in de transitie naar aardgasvrije wijken. In het [Programma Versnelling Verduurzaming Gebouwde Omgeving](#) (2022) is dit verder uitgewerkt in de gebiedsgerichte aanpak warmtetransitie. Inzet van de gebiedsgerichte aanpak is dat bewoners en VvE's weten wat er in hun wijk staat te gebeuren, wat ze zelf kunnen verbeteren aan hun woning en dat ze daarbij zoveel als mogelijk worden ontzorgd. Gemeenten spelen ook een centrale rol in de lokale aanpak van het nationaal isolatieprogramma (NIP) gericht op het uifasieren van slechte energielabels. Gemeenten kunnen hiervoor meerjarige plannen bij het Rijk indienen, die aansluiten bij de transitievisies warmte of bewonersinitiatieven.

De regierol in de lokale warmtetransitie vraagt veel van gemeenten. Om gemeenten daarbij zoveel mogelijk te ondersteunen, zijn verschillende partijen en regionale ondersteuningsstructuren aanwezig en in ontwikkeling in onze regio. De warmtetransitie heeft ook een relatie tot andere bovenlokale opgaven zoals de ruimtelijke ordening en netcongestie. De ondersteuning is erop gericht om deze relatie ook goed te leggen. Het EDC richt zich voornamelijk op praktische uitvoering en fungeert als een gedeelde backoffice die waarde toevoegt aan de hieronder genoemde structuren en initiatieven.

De samenwerking in de verschillende **RES**-regio's focust op grootschalige duurzame opwek op land en daken; regionale structuur warmte. Daarbij is er kennisuitwisseling en strategisch overleg over activiteiten aan de regionale warmtetafel (ambtelijk). Sinds het voorjaar van 2023 is dit ook het strategisch overleg van het **NPLW**. Met de betrokken partijen wordt besproken om de ontwikkeling en de activiteiten van het EDC als vast agendapunt in deze overleggen terug te laten komen.

U-THUIS, de regionale samenwerking van 16 gemeenten is ondergebracht in de **U10 netwerkorganisatie**. In U-THUIS stimuleren en faciliteren de U10-gemeenten inwoners die aan de slag willen met energiebesparing/duurzame opwek/de overgang naar niet-fossiele warmtebronnen in hun woning of de woning die zij huren. U-THUIS richt zich daarbij op drie kernactiviteiten:

1. Het organiseren en door ontwikkelen van het regionale energieloket [jouwhuisslimmer.nl](#) (JHS);
2. Het ondersteunen van lokale initiatieven en energieambassadeurs;
3. Het stimuleren van kennisuitwisseling tussen de U10-gemeenten.

Het huidige activiteitenplan van U-THUIS heeft een looptijd tot de zomer van 2025. In de periode Q3 2023-2024 wordt verder verkend welke activiteiten van U-THUIS na deze looptijd ondergebracht kunnen worden bij het EDC, zodat alle gemeenten in de provincie ervan kunnen profiteren. Én wat er in de tussentijdse periode al mogelijk is aan provincie brede activiteiten.

De U10 heeft de verschillende structuren in kaart gebracht. Dat document bevat een toelichting op de regionale structuren en activiteiten in onze regio en hoe deze zich tot elkaar verhouden (zie bijlage 6 Regionale samenwerking in de warmtetransitie⁴).

Samenwerkingsverband RES-regio Amersfoort⁵

In de RES-regio Amersfoort werken de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg, de provincie Utrecht, waterschap Vallei en Veluwe en netbeheerder Stedin samen. De RES-regio heeft de ambitie om in 2030 0,500 TWh grootschalig duurzame elektriciteit op te wekken en 49% minder CO₂ uit te stoten ten opzichte van 1990.

Het samenwerkingsverband richt zich met name op:

- Grootschalige opwek van elektriciteit met hernieuwbare energiebronnen.
- De beschikbaarheid en potentie van regionale duurzame warmtebronnen, zoals aquathermie en groen gas.
- Scenario's en financieringsconstructies voor (regionale) warmte-infrastructuur.

Het terugbrengen van de warmtevraag in de bebouwde omgeving, kan in vergelijking met de overige sectoren veel winst opleveren en de doelen van de regio bereikbaarder maken. De RES-regio Amersfoort beschouwt de activiteiten van het EDC, dan ook als ondersteunend aan de warmtetransitie waar zij voor staat en als aanvullend op haar eigen activiteiten. In overleg zal nader bepaald worden hoe de voortgang van de warmtetransitie te monitoren.

Samenwerkingsverband RES-regio FoodValley

In de RES-regio Foodvalley werken de Utrechtse gemeenten Renswoude, Rhenen en Veenendaal, de Gelderse gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen, de provincies Utrecht en Gelderland, waterschap Vallei & Veluwe en Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden samen. Met een grote groep stakeholders stelden zij de Regionale Energiestrategie 1.0 Regio Foodvalley op.

De RES-regio heeft de ambitie om in 2030 minimaal 0,75 TWh duurzame energie in de regio op te wekken met zonnepanelen en windmolens. Per jaar wil de regio 1,5% energie besparen.

Het samenwerkingsverband richt zich met name op:

- Opwek van duurzame energie met zonnepanelen en windturbines.
- Het zoeken naar duurzame alternatieven voor aardgas, onderzoeken van mogelijkheden voor aardgasvrije warmtenetten en nieuwe technieken die warmte kunnen leveren.

Energie Samen Foodvalley ondersteunt inwoners en bedrijven in de regio bij onder andere energie besparen en verduurzamen. De activiteiten van Energie Samen Foodvalley, het samenwerkingsverband RES-regio Foodvalley en het EDC kunnen elkaar aanvullen en ondersteunend zijn aan de warmtetransitie in de regio. Het EDC is in principe alleen bestemd voor Utrechtse gemeenten. De samenwerking met Energie Samen Foodvalley, de RES-regio Foodvalley en de Gelderse gemeenten in het bijzonder, wordt nader besproken.

Conclusie: het EDC fungeert dus als een praktische uitvoerende entiteit. Hierbij wordt nauwlettend gekeken naar de onderlinge relaties en synergiën tussen en met de bestaande structuren.

⁴ Deze wordt nog verder aangescherpt en aangevuld met de samenwerkingsverbanden Regio Amersfoort en Foodvalley.

Communicatie en Rapportage

Voor de samenwerking zal een landingspagina aangemaakt worden (het domein www.energiesdienstencentrum.nl is hiervoor gereserveerd). De communicatie zal worden getrokken door provincie Utrecht in samenspraak met de verschillende gemeenten. Per samenwerkingsproject wordt een aparte communicatiestrategie gemaakt indien van toepassing.

Twee keer per jaar wordt een voortgangsrapportage ambtelijk en bestuurlijk besproken (zie bijlage 3 startnotitie samenwerkingsovereenkomst).

Budget

Voor het jaarplan 2023-2024 draagt de provincie Utrecht de kosten voor de coördinatie binnen de samenwerkingsprojecten ook voor de projecten die doorlopen na 2024. Per samenwerkingsproject wordt een aparte begroting opgesteld. Uitgangspunt is dat gemeenten de kosten voor lokale uitvoering zelf blijven bekostigen, ook als het via een gezamenlijke aanbesteding loopt. We werken toe naar een model voor na 2024 waarin provincie en gemeenten het EDC gezamenlijk bekostigen. Financieringsbronnen zijn hiervoor o.a.: CDOKE-regeling, NPLW, SPUK gelden (isolatie) en overige landelijke en Europese (ELENA) subsidiestromen. Voor de ontwikkeling en opzet van het EDC stelt provincie Utrecht een projectleider beschikbaar en huurt de provincie een projectmedewerker in. Daarbij investeert de provincie in het verkennen van financieringsmogelijkheden voor de verschillende samenwerkingsprojecten en het EDC als geheel (fondsenverwerving). Voor het opzetten van de governance wordt gebruik gemaakt van de juridische afdeling van de provincie en wordt waar nodig advies ingekocht.

Provincie Utrecht (EDC)	Kosten totaal (ex in-kind en USET ⁶)	
	€	1.160.080
2023	€	171.400
2024	€	988.680

Zie conceptbegroting in bijlage 2: Begroting bij Jaarplan EDC 2023 – 2024.

Tijdljn en Mijlpalen

1. Tijdljn

- November 2023: BO - tekenen samenwerkingsovereenkomst
- Juni 2024: BO – tussen evaluatie – opties governance uitgewerkt waaronder onderdeel van nieuwe RUD/ODRU worden
- November 204: BO – Jaarplan en begroting 2025

2. Mijlpalen

- Zie ook voor toelichting bij de verschillende samenwerkingsprojecten
- 2023:
 - Gezamenlijke aanbesteding lokale aanpak (november 2023)
 - Elena aanvraag (november-december 2023)

⁶ Uitvoeringsverordening subsidie Energietransitie provincie Utrecht

Risico's en Mitigatie

Mogelijke risico's die de uitvoering van het jaarplan voor het vierde kwartaal van 2023 tot en met 2024 voor het Regionaal Energie Dienstencentrum (EDC) kunnen beïnvloeden, zijn onder meer:

1. Politieke en bestuurlijke veranderingen: Veranderingen in politieke samenstelling of bestuurlijke prioriteiten kunnen invloed hebben op de steun voor het EDC en de voortgang van het plan.

Mitigatie: Bestuurders committeren zich via een samenwerkingsovereenkomst. Basis is dat deze lokaal is geborgd door betrokkenheid en communicatie met college, raad en lokale stakeholders. Hierin wordt ondersteund door o.a. dit jaarplan, concrete samenwerkingskansen en ontwikkelingsgeld vanuit de provincie Utrecht.

2. Gebrek aan samenwerking: Het succes van het EDC is gebaseerd op samenwerking tussen verschillende gemeenten, de provincie en andere stakeholders. Een gebrek aan effectieve samenwerking kan de voortgang belemmeren.

Mitigatie: Duidelijke beschrijving samenwerking in de verschillende projecten en communicatielijnen per project. Organiseer regelmatig overleg om ervoor te zorgen dat alle betrokken partijen op één lijn zitten en eventuele geschillen of misverstanden snel kunnen worden opgelost.

3. Financiering vervolg: Samenwerkingsprojecten stoppen omdat er geen financiering meer voor is.

Mitigatie: Voor de verschillende samenwerkingskansen wordt per project de duur van financiering opgenomen vanuit provincie Utrecht. Zo borgen we dat projecten doorgang kunnen hebben na 2024.

Evaluatie en Monitoring

De samenwerking wordt medio 2024 geëvalueerd m.b.t. voortgang en effectiviteit van de samenwerking. In de verschillende samenwerkingsovereenkomsten voor de projecten zullen ook monitoring en evaluatie momenten worden opgenomen. Hierbij streven we naar inzicht in wat er verbeterd kan worden, inclusief de overweging of de procedure voor het oprichten van een gemeenschappelijke regeling moet worden gestart.

Conclusie

Het EDC heeft als primair doel het ondersteunen van gemeenten in de provincie Utrecht bij de behalen van de ambities in de verduurzaming van de gebouwde omgeving en met name voor woningen. Dit jaarplan legt de nadruk op praktische uitvoering, samenwerking met verschillende regionale initiatieven, en het delen van kennis om deze doelstellingen te bereiken. Het EDC streeft naar een efficiënte en effectieve bijdrage aan de duurzaamheidsinspanningen van de Utrechtse gemeenten.